

KV: การพัฒนาวิสาหกิจ ชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจ ชุมชนให้เข้มแข็ง

- ✦ KV 1 : เรียนรู้ บริบทของวิสาหกิจชุมชน
- ✦ KV 2 : ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลและแนวทางการพัฒนา
- ✦ KV 3 : เรียนรู้ Best Practice ของกลุ่มอื่น/เครือข่าย วมช.
- ✦ KV 4 : การจัดทำแผนพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน
- ✦ KV 5 : การประชาสัมพันธ์แผนพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน
- ✦ KV 6 : สนับสนุนแผนพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน

✦ KV 1: การเรียนรู้บริบทของวิสาหกิจชุมชน

1.1 ข้อมูลทั่วไปของชุมชน

กายภาพ....ดิน น้ำ ภูมิอากาศ อุณหภูมิ ฯลฯ

ชีวภาพ.....พืช สัตว์ ประมง ทรัพยากรธรรมชาติ

สังคม/ประเพณี/วัฒนธรรม/ความเชื่อ...วัด โรงเรียน

ศาสนสถาน ฯลฯ

เศรษฐกิจ.... อาชีพ รายได้ หนี้สิน แหล่งทุน ตลาด ฯลฯ

ภูมิปัญญาท้องถิ่น... ความเชื่อ

1.2 ความเป็นมาของวิสาหกิจชุมชน

ประวัติการจัดตั้ง

วัตถุประสงค์

KV 1: การเรียนรู้บริบทของวิสาหกิจชุมชน

1.3 กิจกรรมของวิสาหกิจชุมชน

ประเภท (ผลิตสินค้า บริการ)

กิจกรรม (การผลิตพืช ประมง แปรรูป)

ชนิดกิจกรรม (ข้าว มะม่วง)

KV 1: การเรียนรู้บริบทของวิสาหกิจชุมชน

1.4 การบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน

ตั้งคณะกรรมการ/บทบาทหน้าที่

กฎ/กติกา/ระเบียบข้อบังคับ

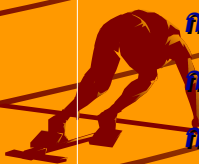
การถือหุ้น การปันผล การจัดสรรผลประโยชน์

การจัดทำบัญชีและบันทึกข้อมูล

การประชุมอย่างต่อเนื่อง

การมีส่วนร่วมของสมาชิก

แผนพัฒนาวิสาหกิจชุมชน

KV 2 : วิเคราะห์ข้อมูลและแนวทางการพัฒนา

2.1 มีการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของวิสาหกิจชุมชนแบบมีส่วนร่วม

2.2 มีการวิเคราะห์ศักยภาพของวิสาหกิจชุมชน (SWOT ANALYSIS)

2.3 นำผลการวิเคราะห์มากำหนดเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน

KV 3 : เรียนรู้ Best Practice ของกลุ่มอื่น/เครือข่าย วสช.

ศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนา

- กำหนดประเด็นศึกษาดูงานให้สอดคล้องแนวทางการพัฒนา
- แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- การบันทึกผลการศึกษาดูงาน เช่น จดบันทึก ใบงาน และภาพถ่าย บันทึกเสียง ฯลฯ
- จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสรุปบทเรียนจากการศึกษาดูงาน
- ประมวลผลสู่การปฏิบัติ และเชื่อมโยงกลุ่มวิสาหกิจชุมชน องค์กร และบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน

KV 4 : การจัดทำแผนพัฒนา เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน

4.1 กำหนดกลุ่มเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

4.2 เชิญตัวแทนเครือข่ายมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานของ
วิสาหกิจชุมชน - เล่าเรื่องการดำเนินงาน

- ปัญหา อุปสรรค การดำเนินงานของกลุ่ม

4.3 การประสานผลประโยชน์ร่วมกัน/เจรจาธุรกิจ

- แลกเปลี่ยนความรู้ ทักษะ และเกื้อกูลผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน เช่น
การแลกเปลี่ยนสินค้า ปังจ๊วยการผลิต (ตัวอย่าง : วัสดุที่เหลือจากการเพาะเห็ด
นำไปทำปุ๋ยหมัก ใส่แปลงผัก เป็นต้น)

KV 4 : การจัดทำแผนพัฒนา เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน

4.4 กำหนดข้อตกลงร่วม

- ชื่อเครือข่าย

- วัตถุประสงค์เครือข่าย

- วัตถุประสงค์

- กิจกรรม

- การจัดสรรผลประโยชน์

- การประชุม

4.5 การจัดทำแผนพัฒนาเครือข่าย

KV 4 : การจัดทำแผนพัฒนา เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน

4.5 การจัดทำแผนพัฒนาเครือข่าย

@ แผนพัฒนาวิสาหกิจชุมชน(รายกลุ่ม)

- ด้านการผลิต/การลงทุน
- ด้านการตลาด
- ด้านการถ่ายทอดความรู้
- ด้านการประชาสัมพันธ์

@ แผนพัฒนาเครือข่าย(เชื่อมโยงแผนรายวิสาหกิจชุมชน)

KV 5 : การประชาพิจารณ์ แผนพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน

5.1 จัดทำเวทีประชาพิจารณ์แผน

- นำเสนอแผนการพัฒนาของเครือข่ายให้หน่วยงานภาคี
รับทราบ
- หน่วยงานภาคีให้การสนับสนุนแผนพัฒนาตามภารกิจของ
หน่วยงาน

KV 6 : สนับสนุนแผนพัฒนา เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน

จัดทำโครงการพัฒนาเครือข่าย

6.1 สามารถดำเนินการได้เอง

6.2 ขอรับการสนับสนุน

1. เสนอบรรจุเป็นแผนพัฒนาตำบล อปท. อบต. อบจ.
  - ทำเวทีชุมชน ผ่าน สบกด.
  - ทำเวทีชุมชน ร่วมกับ อบต.
2. เสนอบรรจุเป็นแผนพัฒนาอำเภอ (แผนแม่บท) โดยผ่าน คณะอนุกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนระดับอำเภอ
3. เสนอบรรจุเป็นแผนแม่บทงบพัฒนาจังหวัด
4. เสนอบรรจุเป็นแผนสนับสนุนและส่งเสริมของหน่วยงานภาคี

งานเครือข่ายต้องทำด้วย ความสนุกสนาน

กลุ่มที่ 3 การปฏิบัติงานในพื้นที่ตามระบบส่งเสริมการเกษตร

กระบวนการปฏิบัติงานในพื้นที่ตามระบบส่งเสริมการเกษตรภาคตะวันออก

การทำงานระดับตำบล

งานที่ทำ	วัตถุประสงค์	แนวทาง	วิธีการ	ความต้องการ การสนับสนุน	ผลผลิต
1. การจัดทำ ข้อมูลการเกษตร	1. เพื่อให้ทราบ สภาพปัญหาและ ความต้องการ 2. เพื่อให้ทราบ ข้อมูลพื้นฐานพืช/ สัตว์/ประมง 3. เพื่อให้เจ้าหน้าที่ ทราบ	1. ข้อมูลกลุ่ม/ องค์กร เครือข่าย 2. ข้อมูลประจำตำบล	1. นำข้อมูลเดิมมาปรับโดยแยกเป็นรายหมู่บ้าน แล้วนำไปให้ผู้นำชุมชนตรวจสอบรับรอง 2. จัดเวทีหมู่บ้านพิจารณา/ นัดผู้นำมาจัดทำ ข้อมูล 3. เลขาศูนย์ฯนำข้อมูลมาใช้		1. ข้อมูลกลุ่ม/ องค์กร/ เครือข่าย 2. ข้อมูลประจำตำบล
2. การจัดทำ แผนพัฒนา การเกษตรระดับ ตำบล	1. เพื่อกำหนด ทิศทาง พัฒนาการเกษตร	1. นำเสนอข้อมูล ปัญหาตามความ ต้องการ	- นำข้อมูลที่เก็บมาจากการจัดเก็บข้อมูล เสนอ ในเวทีตัวแทนหน่วยงาน, ผู้แทนหมู่บ้าน - จัดทำแผนทุกด้าน (แผนชุมชน) พัฒนาชุมชน เป็นเจ้าภาพ สบกด., ตัวแทนกลุ่มอาชีพ (ทำปีละ 1 ครั้ง) ตั้งแต่เดือนมกราคม – เมษายน - จะได้แผนงาน/ โครงการ (หมู่บ้าน)		แผนพัฒนาการเกษตร ระดับตำบลได้รับการ ปรับปรุง

การทำงานระดับตำบล (ต่อ)

งานที่ทำ	วัตถุประสงค์	แนวทาง	วิธีการ	ความต้องการ การสนับสนุน	ผลผลิต
	2. เพื่อขอรับการสนับสนุน 3. เพื่อเชื่อมโยงบูรณาการแผนงาน	2. รวบรวมวิเคราะห์ปัญหาความต้องการ 3. นำเสนอแผนเข้าสู่เวทีประชาคม	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล - แผนหมู่บ้าน - แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล (เสนอเข้าสนง.กษอ.) - อปท.จัดเวทีชุมชน - จัดลำดับความสำคัญของแผน - นำแผนพัฒนาตำบล 3 ปี เข้าบัญชีดัชนีของอปท. - ให้มีการปรับปรุงแผนทุกปี 	<ul style="list-style-type: none"> - อปท.สนับสนุนงบประมาณ - กรมฯ สนับสนุนงบฯ น้อยในการจัดทำแผนฯ - สบกต.แต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการฯ - งบฯจากกรมฯ (การบริหารศูนย์) 	

การทำงานระดับตำบล (ต่อ)

งานที่ทำ	วัตถุประสงค์	แนวทาง	วิธีการ	ความต้องการ การสนับสนุน	ผลผลิต
3. การจัดการ เรียนรู้/การ ถ่ายทอด เทคโนโลยี	เพื่อแก้ปัญหาและ พัฒนาการเกษตร	1. กำหนด กลุ่มเป้าหมาย	- เอาแผนถ่ายทอดจากการจัดทำแผนพัฒนา ชุมชนการเกษตรประจำตำบล(แผนชุมชน)มา ใช้ประโยชน์ (มีบุคคลเป้าหมายอยู่แล้ว) - จัดทำแผนถ่ายทอดฯประจำ สบกด. - โครงการของกรมฯ - โครงการยุทธศาสตร์จังหวัด		1. ฐานความรู้ในระดับ ตำบล อำเภอ
		2. กำหนดประเด็นการ เรียนรู้	- ตามความต้องการในแผนพัฒนาฯ - ตามความต้องการของเกษตรกรหรือตาม สถานการณ์ - ตามโครงการต่างๆ งบประมาณของกรมฯ - ตามโครงการยุทธศาสตร์จังหวัด		2. มีกลุ่มเรียนรู้
		3. จัดรูปแบบการ เรียนรู้ให้เหมาะสม	- จัดกลุ่มตามความต้องการของชุมชน		3. ได้ความรู้ที่เหมาะสม กับกลุ่ม/ ชุมชน
		4. เลือกวิธีการและ เครื่องมือ	- ฝึกปฏิบัติ ,ฝึกอบรม, ดูงาน - สาริต - โรงเรียนเกษตรกร - KM		4. เกษตรกรได้นำความรู้ ไปสู่การปฏิบัติ

การทำงานระดับตำบล (ต่อ)

งานที่ทำ	วัตถุประสงค์	แนวทาง	วิธีการ	ความต้องการ การสนับสนุน	ผลผลิต
		5. สรรหาวิทยากรจาก เครือข่าย	- ความต้องการของเกษตรกร - ผู้รู้ในพื้นที่		- วิทยากรหน่วยงานต่างๆ ในสังกัดกระทรวงเกษตร และสหกรณ์
			- ประสานจากหน่วยงานอื่น		- วิทยากรหน่วยงานอื่นๆ
			- เจ้าหน้าที่ตำบล, เจ้าหน้าที่จังหวัด		- งบประมาณตาม แผนงาน/โครงการ
			- เจ้าหน้าที่พิจารณา		- ทีมงานจากสนง.กษจ., จังหวัด, เขต

กระบวนการปฏิบัติงานในพื้นที่ตามระบบส่งเสริมการเกษตร
ภาคตะวันออก

การทำงานระดับอำเภอ

งานที่ทำ	วัตถุประสงค์	แนวทาง	วิธีการ	ความต้องการ การสนับสนุน	ผลผลิต
1.วิเคราะห์และ จัดทำข้อมูล	- เพื่อให้ทราบและ เข้าใจสถานการณ์ใน พื้นที่	1. ทบทวนข้อมูล 2. วิเคราะห์ สถานการณ์การเกษตร	1. ทบทวนฐานข้อมูลเดิม 2. แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ 3. หน่วยงานภาคี - อบต. - อำเภอ - สศก. - พัฒนาที่ดิน 4. จัดเวทีระดับอำเภอ การใช้ประโยชน์ของ ข้อมูล (แหล่งข้อมูล) 1. พืชปัญหา - มังคุด - ทุเรียน - มันสำปะหลัง ฯลฯ 2. วิเคราะห์ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงนั้นๆ 3. วิเคราะห์ข้อมูลพืชเศรษฐกิจของอำเภอ	1. ข้อมูลการใช้ ประโยชน์ที่ดินของ อำเภอจากสถานี พัฒนาที่ดิน 2. ทีมงานเกษตร จังหวัด	- ฐานข้อมูล - ผลการวิเคราะห์ สถานการณ์การเกษตร

การทำงานระดับอำเภอ (ต่อ)

งานที่ทำ	วัตถุประสงค์	แนวทาง	วิธีการ	ความต้องการ การสนับสนุน	ผลผลิต
2. กำหนด เป้าหมาย	- เพื่อให้เกิดการ กำหนดทิศทางและ เป้าหมาย	1. วิเคราะห์/ปรับปรุง แนวทางพัฒนาการ เกษตร 2. กำหนดประเด็นการ พัฒนา 3. กำหนดเป้าหมายใน การพัฒนา	1. นำข้อมูลจากแผนพัฒนาการเกษตรและ สถานการณ์มากำหนดเป้าหมาย 2. ใช้เวที DM 3. ใช้การประชุมสนง.กษอ. 1. ทำแผนพัฒนาตำบลมาจัดลำดับความสำคัญ 2. จัดประชุมโดยใช้เวทีตามระบบส่งเสริม การเกษตร, DW หรือตามที่กำหนด 1. กำหนดช่วงเวลาการดำเนินการให้ชัดเจน - ระยะสั้น - ระยะยาว	- งบประมาณจัดทำ คู่มือ - สนง.กษจ. ประสานงานร่วมกับ อปท.ร่วมจัดทำ เป้าหมาย - เขต ร่วมผลักดันให้ ผู้บริหารให้ ความสำคัญ	- แนวทางพัฒนา - เป้าหมายการพัฒนา

การทำงานระดับอำเภอ (ต่อ)

งานที่ทำ	วัตถุประสงค์	แนวทาง	วิธีการ	ความต้องการ การสนับสนุน	ผลผลิต
		4. นำเสนอเป้าหมาย การพัฒนา/แก้ปัญหาสู่ การปฏิบัติ	1. ประสานหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้อง - อปท. - หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ • ศูนย์ปฏิบัติการต่างๆ - ธกส. - ท้องเที่ยว 2. นำเสนอนายอำเภอ		
3. จัดทำแผน ปฏิบัติงาน	- เพื่อให้มีการ วางแผนปฏิบัติงาน ร่วมกัน	1. แผนสำนักงาน เกษตรอำเภอ (รายปี) 2. แผนรายบุคคล (รายปี)	1. สอดคล้องกับแผนจังหวัด 1. สอดคล้องกับแผนอำเภอรายปี 2. จากโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากอปท. 3. จากงานตามภารกิจ		- แผนปฏิบัติงาน (รายปี) - แผนปฏิบัติงาน (รายบุคคล)

การทำงานระดับอำเภอ (ต่อ)

งานที่ทำ	วัตถุประสงค์	แนวทาง	วิธีการ	ความต้องการ การสนับสนุน	ผลผลิต
		3. แผนสำนักงาน เกษตรอำเภอ (ราย เดือน) 4. แผนรายบุคคล (รายเดือน)	<ul style="list-style-type: none"> - รวบรวมของตำบล (บุคคลรายเดือน) <ul style="list-style-type: none"> • ผู้รับผิดชอบ (เจ้าภาพหลัก) • เจ้าภาพร่วม - ขึ้นเว็บไซต์ ทุกเดือน - จากแผนบุคคลรายปี - จากงานตามภารกิจ <ul style="list-style-type: none"> • ศบกด. • เก็บข้อมูล • ถ่ายทอด - จากงานที่ได้รับมอบหมาย <ul style="list-style-type: none"> • SML • อยู่ดีมีสุข 	<ul style="list-style-type: none"> - สนง.เกษตร.นำขึ้นเว็บไซต์ 	
4. การมอบหมาย	<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อให้มี ผู้รับผิดชอบงาน หลัก - เพื่อให้เกิดการ เรียนรู้และพัฒนา ตนเอง 	1. สำนักงานเกษตร อำเภอวิเคราะห์ 2. มอบหมายงาน และรับผิดชอบ	<ul style="list-style-type: none"> - ประชุมทบทวนคำสั่งเดิม - ใช้เทคนิคบัตรคำให้เจ้าหน้าที่เขียนงานที่ถนัด - สอบถามความสมัครใจ - ออกคำสั่งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบตามความถนัด - ทำงานเป็นทีม <ul style="list-style-type: none"> • มีเจ้าภาพหลัก • เจ้าภาพร่วม 		<ul style="list-style-type: none"> - หลักฐานการมอบหมาย งาน

การทำงานระดับอำเภอ (ต่อ)

งานที่ทำ	วัตถุประสงค์	แนวทาง	วิธีการ	ความต้องการ การสนับสนุน	ผลผลิต
5. การดำเนินงานตามแผน	<p>- เพื่อให้การดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรเกิดผลสัมฤทธิ์</p> <p>- เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาตนเอง</p>	<p>1. กลไกในพื้นที่ ได้แก่ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล อาสาสมัครเกษตร วิสาหกิจชุมชน สนับสนุนการดำเนินงาน</p> <p>2. ใช้เวทีประชุมสำนักงานเกษตรอำเภอ</p>	<p>- ประชุมคณะกรรมการศูนย์ (ศบกด.) เดือนละ 1 ครั้ง</p> <p>- ประชุมคณะกรรมการตำบล ปีละ 3 ครั้ง</p> <p>- ประชุมจัดทีมงานพูดคุยในเวที DW</p> <p>- เวทีตามจัดทีมงาน สนง.เกษตรอำเภอ</p>		<p>- ผลการดำเนินงานตามแผนงาน/ โครงการ</p> <p>- องค์ความรู้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้</p>

การทำงานระดับอำเภอ (ต่อ)

งานที่ทำ	วัตถุประสงค์	แนวทาง	วิธีการ	ความต้องการ การสนับสนุน	ผลผลิต
6. การติดตาม ประเมินผลและ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์	- เพื่อให้ทราบ ความก้าวหน้าปัญหา อุปสรรค - เพื่อนำผลการ ประเมินมาปรับปรุง - เพื่อสรุปและ รายงาน	1. ให้มีการรายงาน ความก้าวหน้า 2. ติดตามสนับสนุน การปฏิบัติงาน 1. ให้มีการ ประเมินผลโครงการ 2. นำผลไปใช้ในการ ปรับปรุง/พัฒนางาน 1. ให้มีการสรุปและ รายงาน	- รายงานผลทุกครั้งที่มีการติดตาม - สนง.กษอ.ติดตามทุกตำบล - ใ้เวที DW - ใ้เวที DW - เวที สนง.กษจ. กำหนด 1. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ 2. รวบรวมสรุปจัดทำเป็นรายงาน	- สนง.กษจ. - เขต	- สรุปผลความก้าวหน้าใน การดำเนินงาน